

UCHWAŁA NR 353/2024
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 28 października 2024 r.

w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Wyborców Pakt Senat dla Obywateli z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz.721)

postanawia

odrzuć sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Wyborców Pakt Senat dla Obywateli o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r., **z powodu** dokonania czynności skutkującej zmniejszeniem wartości zobowiązań Komitetu przez inną osobę niż dozwolona w przepisach Kodeksu wyborczego.

Uzasadnienie

Komitet Wyborczy Wyborców Pakt Senat dla Obywateli przedłożył sprawozdanie finansowe Państwowej Komisji Wyborczej z naruszeniem terminu określonego w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego. Sprawozdanie zostało bowiem złożone w dniu 17 stycznia 2024 r., podczas gdy termin na jego złożenie upłynął 15 stycznia 2024 r. Sprawozdanie sporządzone zostało zgodnie ze wzorem, określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2065). Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą. Żaden z uprawnionych podmiotów,

wymienionych w art. 144 § 7 Kodeksu wyborczego, nie zgłosił Państwowej Komisji Wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania finansowego tego Komitetu.

W wyniku przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego, dołączonych do niego dokumentów, wyjaśnień pełnomocnika finansowego Komitetu, udzielonych na żądanie Państwowej Komisji Wyborczej, oraz sprawozdania biegłego rewidenta, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, co następuje.

Komitet Wyborczy Wyborców Pakt Senat dla Obywateli wykazał w sprawozdaniu finansowym, że pozyskał przychody w wysokości 65 450,35 zł. Środki te w całości pochodziły z wpłat dokonanych przelewami przez obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zgodnie z art. 132 § 3 pkt 2 i art. 134 § 5 Kodeksu wyborczego. Wysokość wpłat na rzecz Komitetu nie przekraczała limitów, o których mowa w art. 134 § 2 i 3 Kodeksu wyborczego.

Środki pozyskane przez Komitet Wyborczy Wyborców Pakt Senat dla Obywateli gromadzone były na rachunku bankowym nr 62 1020 2791 0000 7802 0359 4199 prowadzonym w PKO Banku Polskim S.A. Do umowy rachunku bankowego wprowadzone zostały zastrzeżenia wskazane w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego.

Wydatki lub koszty wykazane zostały przez Komitet w sprawozdaniu w kwocie 65 450,35 zł, i zostały przeznaczone na sfinansowanie:

- kosztów administracyjnych w łącznej wysokości 300,00 zł, którymi były:
 - wynajem powierzchni biurowej: 100,00 zł
 - utworzenie strony internetowej Komitetu: 200,00 zł;
- kosztów usług obcych w łącznej wysokości 57 035,62 zł, w tym:
 - przygotowanie i zamieszczenie ogłoszeń oraz artykułów sponsorowanych w dziennikach i czasopismach: 900,00 zł;
 - przygotowanie i wykonanie (w tym prace koncepcyjne i projektowe) telewizyjnych ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp.: 1300,00 zł;
 - emisja telewizyjnych ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp.: 2267,50 zł;
 - przygotowanie i wykonanie (w tym prace koncepcyjne i projektowe) plakatów, ulotek, billboardów itp.: 9753,99 zł;

- usługa dystrybucji i ekspozycji plakatów, ulotek, bilbordów itp.: 30 164,14 zł;
- publikacja w Internecie ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp.: 4000,00 zł;
- przygotowanie i wykonanie (w tym prace koncepcyjne i projektowe) innych materiałów wykorzystywanych w agitacji wyborczej (plakietki, koszulki, smycze, chorągiewki, czapeczki, długopisy itp.): 6300,00 zł;
- spotkania wyborcze: 2349,99 zł, w tym:
 - wynajęcie sal, innych pomieszczeń lub powierzchni: 100,00 zł
 - transport uczestników: 2249,99 zł
- pozostałe wydatki lub koszty: 8114,73 zł.

Komitet w pozycji 54 sprawozdania (Wysokość nadwyżki, o której mowa w art. 138 § 1–3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy) wykazał 0,00 zł.

Komitet dokonał wyceny korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym, które przyjął zgodnie z art. 132 § 5 i art. 133 § 2 Kodeksu wyborczego, wpisując w pozycji 68 sprawozdania kwotę 550,00 zł.

Ponadto bank PKO Bank Polski S.A zamykając rachunek Komitetu w dniu 3 stycznia 2024 r. dokonał umorzenia debetu na tym rachunku bankowym w wysokości 24,01 zł. Oznacza to, że Bank dokonał czynności skutkującej zmniejszeniem wartości zobowiązań Komitetu. Zgodnie z art. 144 § 2 Kodeksu wyborczego, dokonanie czynności skutkującej zmniejszeniem wartości zobowiązań komitetu przez inną osobę aniżeli obywatel polski mający miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, stanowi bezwzględną przesłankę odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu. Regulacja ta zobowiązuje zatem Państwową Komisję Wyborczą do odrzucenia sprawozdania Komitetu. Państwowa Komisja Wyborcza nie ma w takim przypadku żadnego marginesu na ocenę. Potwierdzenie dokonywania czynności skutkującej zmniejszeniem zobowiązań komitetu przez nieuprawniony podmiot – co w tym przypadku nie budzi najmniejszych wątpliwości – jest równoznaczne z odrzuceniem sprawozdania finansowego Komitetu, bez względu na kwotę tego pomniejszenia.

Państwowa Komisja Wyborcza, stosownie do art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, działa wyłącznie na podstawie i w granicach prawa.

Przepisy prawa określające zadania i obowiązki Państwowej Komisji Wyborczej nie tylko stanowią kompetencję do działania, lecz są także źródłem nakazów i zakazów wyznaczających ramy prawne ich działania. Celem zasady legalizmu jest przeciwdziałanie dowolności i arbitralności działania organów państwa oraz możliwość kontroli w oparciu o kryterium zgodności z obowiązującym prawem. Podejmowanie przez organy działania bez podstawy prawnej i poza granicami prawa albo z naruszeniem tych granic są zawsze nielegalne i mogą rodzić odpowiedzialność m.in. karną osób te działania podejmujących, a także odpowiedzialność odszkodowawczą państwa [por. M. Florczak-Wątor, w: P. Tuleja (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2021, LEX/el, kom. do art. 7]. Państwowa Komisja Wyborcza jest więc związana treścią przepisów Kodeksu Wyborczego, które wyłączają swobodę decyzji co do postępowania i rozstrzygnięcia w tej sprawie. Warto zaznaczyć, że rozwiązanie to zabezpiecza komitety wyborcze przed ewentualnym stronnictwem, dowolnym działaniem Państwowej Komisji Wyborczej wobec nich, a Organ ten przed ewentualnymi oskarżeniami o takie działanie. Podjęcie przez Państwową Komisję Wyborczą innej działań i decyzji niż wynikające *stricte* z przepisów Kodeksu wyborczego stanowiłoby działanie niezgodne ze wskazaną wyżej zasadą legalizmu.

Stosownie do art. 149 § 1 Kodeksu wyborczego, korzyści majątkowe przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego, podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość. Ponieważ Komitet przyjął korzyść majątkową w postaci zmniejszenia wartości jego zobowiązań przez bank o kwotę 24,01 zł, a zatem niezgodnie z postanowieniami Kodeksu wyborczego, równowartość tej kwoty podlega przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Na podstawie art. 149 § 4 Kodeksu wyborczego, Komitetowi wyborczemu przysługuje prawo dobrowolnego wpłacenia równowartości środków przyjętych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, na rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla siedziby Komitetu. Potwierdzenie wpłacenia tych środków Komitet zobowiązany jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku

niewykonania wskazanych czynności, podjęte zostaną działania, o których jest mowa w art. 149 § 6 Kodeksu wyborczego.

Powyższe oznacza jednak także to, że złożone przez Komitet sprawozdanie nie odpowiada stanowi faktycznemu. Komitet w pozycji 23 sprawozdania (Wydatki lub koszty komitetu wyborczego) oraz w pozycji 53 (Pozostałe wydatki lub koszty) nie uwzględnił bowiem i nie wykazał kosztów bankowych w kwocie 24,01 zł, co oznacza, że jego łączne wydatki lub koszty wyniosły 65 450,35 zł. Komitet naruszył tym ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. Jednak zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego to uchybienie nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Pełnomocnik Wyborczy Komitetu zawiadomił Państwową Komisję Wyborczą o adresie strony internetowej Komitetu, zgodnie z art. 102 § 1 Kodeksu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Komitetu, dokumentów do niego załączonych oraz sprawozdania biegłego rewidenta, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia pełnomocnikowi finansowemu Komitetu Wyborczego Wyborców Pakt Senat dla Obywateli przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak